**Tisková zpráva STEM/MARK**, kontakt: Jan Burianec, burianec@stemmark.cz, telefon: 776179823

V Praze, 31. 10. 2023

# Vládní voliči chválí činnost vlády v oblasti zahraniční politiky, hůře je hodnocená ekonomická kompetence

***Aktuální voliči hodnotí vládu průměrně trojkou, ti bývalí pak horší čtyřkou.***

***Nejlépe je hodnocena činnost Pirátů a Starostů a nezávislých.***

Průzkum agentury ***STEM/MARK*** byl realizován v první polovině října (tedy přibližně v polovině funkčního mandátu vlády Petra Fialy). Cílem šetření bylo v detailu zmapovat názory voličů vládních stran z posledních voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (říjen 2021). Pozornost byla věnována nejenom aktuálním voličům, ale i těm, kteří vládu sice volili, ale už ji podporovat přestali. Část vzorku tvoří i ti, kteří vládu z nějakého důvodu nevolili v roce 2021, ale podpořili by ji nyní (typicky prvovoliči).

## Vláda by měla přesvědčit zhruba 29 % nespokojených voličů

Při pohledu na nynější hodnocení vlády Petra Fialy je skutečných podporovatelů (hodnocení známkou výborně) jen velmi málo (4 %) Chvalitebné hodnocení vláda dostala od více než čtvrtiny jejich aktuálních voličů. Mezi (spíše) podporovatele patří častěji muži, lidé s vyšším vzděláním a příjmem, obyvatelé Prahy a podporovatelé koalice SPOLU. Smířlivou trojku by pak vláda dostala od 4 z 10 aktuálních vládních voličů. Zbytek (29 %) je v hodnocení již skeptičtější. U těchto skeptičtějších jde častěji o mladé (mnohdy ještě nedostudované) lidi, ze středních příjmových vrstev, o voliče koalice PirSTAN z října 2021 a o respondenty s o něco nižším zájmem o politiku.

**Graf 1: Hodnocení vlády na školní stupnici**

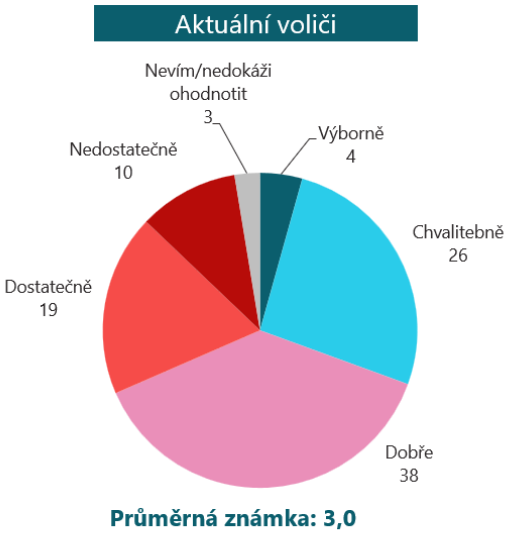


**Otázka:** Jak byste ohodnotil/a současnou vládu Petra Fialy a její dosavadní působení?
[údaje v %]

Důvody nespokojenosti zmiňované respondenty ve výzkumu STEM/MARK vycházejí z celé paletu vlivů. Někdo hodnotí konkrétní jednotlivce či zástupce této vlády, jiní zase vydařené či nevydařené kroky a některým třeba chybí stěžejní téma, které od vlády očekávali, že bude řešit, ale (zatím) k tomu nedošlo. U bývalých voličů převládá již častěji zklamání z konkrétních praktických kroků vlády a celkové hodnocení je horší čtyřka. Od těch, které můžeme označit jako nové vládní voliče, by pak dostala vláda jako celek známku 3,3 (tedy nachází se někde mezi stálými aktivními voliči a těmi bývalými).

*„I přes aktuální dílčí nespokojenost by vládě zůstala většina těchto voličů věrná. Často uvádí, že nemají alternativu, nebo je volba opozičních stran pro ně horší variantou. Pokud jde o bývalé voliče, tak téměř polovina by v tuto chvíli volila parlamentní opozici – dominantě hnutí ANO. Téměř čtvrtina by nyní nešla k volbám a zbylá část se ohlíží po nějaké neparlamentní nebo nové straně či hnutí. Dle posledních volebních modelů seriózních výzkumných agentur se pokles vládních stran může v polovině volebního období pohybovat mezi 5 až 8 procentními body,*" rozvíjí výsledky autor průzkumu Jan Burianec ze STEM/MARK.

**Nejlépe hodnotí své zástupce voliči Pirátů**

Hodnocení průzkumu STEM/MARK se následně týkalo i všech 5 konkrétních vládních stran/hnutí a jejich ministerských představitelů *(pozn. V otázce byl uveden vládní subjekt a v závorce pak seznam jejich ministrů, hodnocení tedy bylo komplexní)*. Nejlépe hodnoceni byli (u aktuálních i bývalých vládních voličů) Piráti, následně STAN. U aktuálních voličů je na třetím místě ODS, následovaná KDU-ČSL a TOP 09 (u těchto dvou už je ale hodnocení téměř shodné – průměr 3,3 na školní stupnici). U bývalých voličů se od třetí příčky pořadí mírně liší – třetí KDU-ČSL, čtvrtá TOP 09 a pátá ODS. Celkové hodnocení souvisí i s tím, že častěji odcházejí voliči stran koalice SPOLU než Pirátům či Starostům a nezávislým.

**Graf 2: Hodnocení jednotlivých vládních subjektů dle aktuálních vládních voličů jako celku**

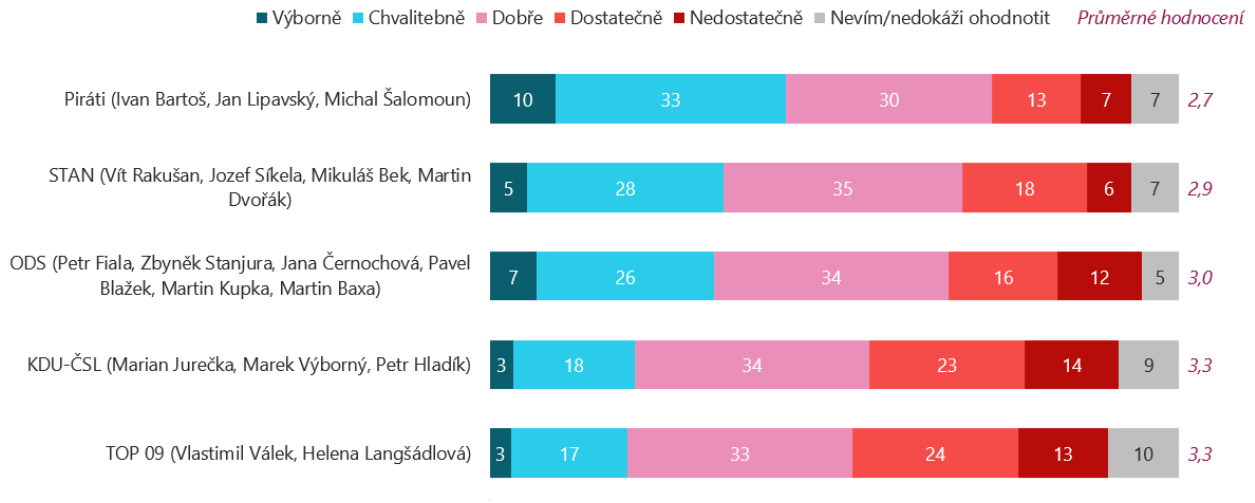


**Otázka:** Jak celkově hodnotíte činnost jednotlivých vládních stran a jejich ministrů?
[údaje v %], *setříděno podle průměrného hodnocení*

V detailnější datové analýze STEM/MARK (*pozn. rozklad hodnocení vládních subjektů dle voličů jednotlivých vládních stran*) se ukázalo, že nejlépe hodnotí své zástupce (respektive stranu) jako celek voliči Pirátů (horší dvojka). U STAN bylo hodnocení napříč voliči všech pěti subjektů nejvyrovnanější (kolem trojky). Naopak největší rozpor mezi hodnocením od svých oproti ostatních čtyř vládních subjektů byl patrný u KDU-ČSL.

## Vláda je chválena za zahraniční politiku obecně, podporu ukrajinských běženců či úspěšné předsednictví. Problematická je komunikace a ekonomické kroky

Hodnocení vlády v 16 konkrétních kritériích nabízí graf č. 3. Aktuální i bývalí voliči se shodnou v prvních čtyřech aspektech, ve kterých hodnotí vládu nejlepší známkou (v lehce odlišném pořadí). Nejpodobnější je hodnocení vlády z hlediska boje s dezinformacemi, za který vládu obě skupiny kritizují. Naopak největší rozdíl je v hodnocení kvality ministrů a předsednictví, které aktuální voliči na rozdíl od bývalých docela chválí. Nicméně ty shody jsou relativně největší/nejmenší, protože se jedná o skupiny s výrazně odlišným názorem na současnou vládu. Z hlediska hodnocení dle voličů všech 5 stran/hnutí, již rozdíly nejsou příliš patrné. Signifikantně pozitivnější výsledky jsou, když některá strana/hnutí řídí resort, kam daný aspekt či oblast spadá (např. hodnocení digitalizace veřejné správy mezi voliči Pirátů či konsolidace financí u voličů ODS).

**Graf 3: Hodnocení vlády v konkrétních aspektech (aktuální vládní voliči)**

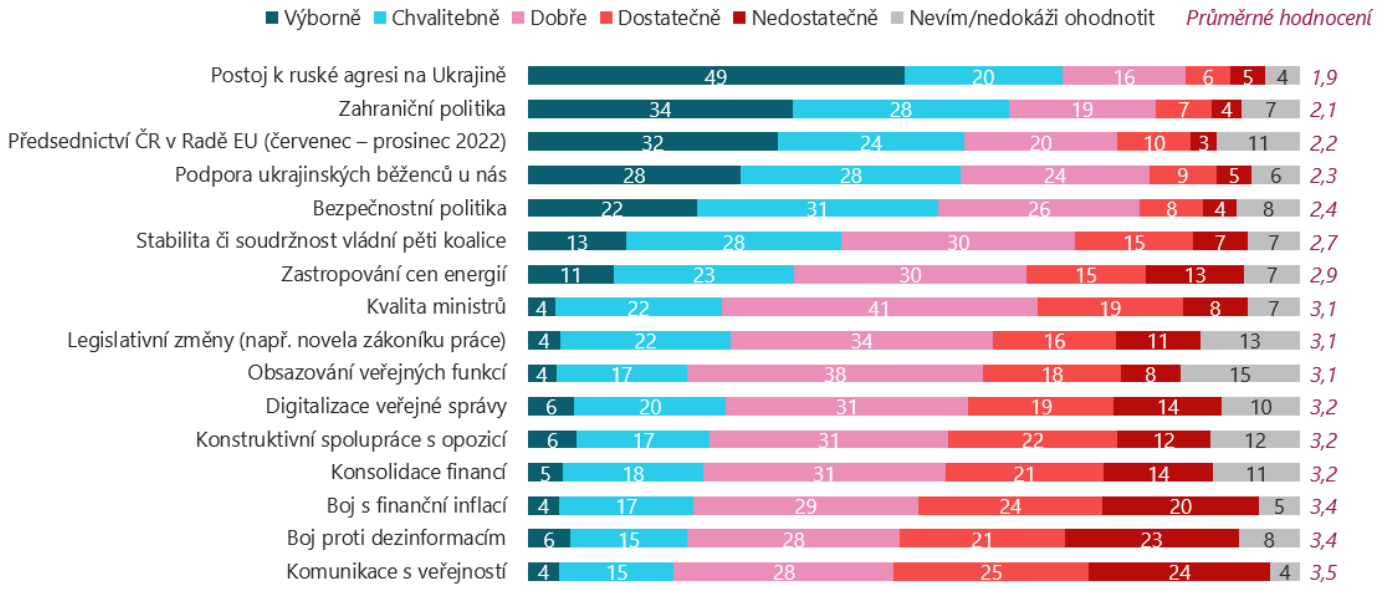


**Otázka:** Jak byste současnou vládu P. Fialy ohodnotil/a v následujících kritériích?
[údaje v %], *setříděno podle průměrného hodnocení*

## Nadpoloviční část voličů má stále aktivní důvod k podpoře vlády, mohou je ale zastínit bariéry

## Graf 4: Typologie vládních voličů dle míry loajality

**aktivní důvod k podpoře = respondenti uvedli konkrétní kroky, osobnosti či témata vlády*
*pasivní důvod k podpoře = uvedli chybějící alternativu či menší zlo (např. vůči opozičním stranám)*

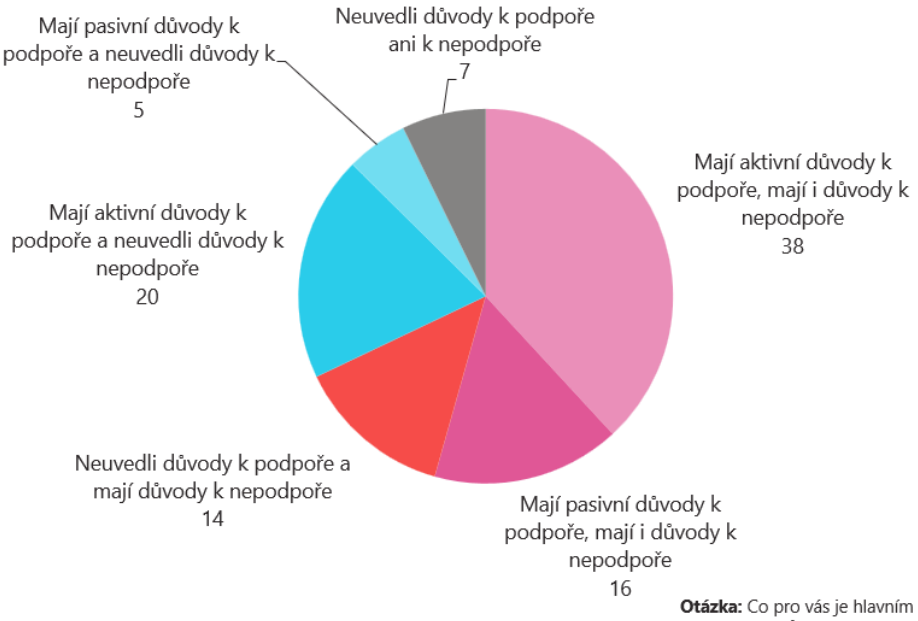


**Otázka:** Co pro vás je hlavním důvodem pro podporu vlády Petra Fialy?
**Otázka:** Co je pro vás hlavním důvodem, který vás odrazuje od podpory vlády Petra Fialy?
[údaje v %], *spontánní odpovědi – kategorizované*

Průzkum STEM/MARK sledoval i konkrétní důvody pro podporu či nepodporu vládě. Podpora aktuálních vládních voličů je nejčastěji tažena nepřijatelností alternativy (Andrej Babiš, případně hnutí ANO o SPD nemluvě), dále je zmiňována snaha o ozdravování veřejných financí, stabilita a spolupráce pěti stran/hnutí, hodnotové souznění či slušnost a kultivovanost celkového projevu. V důvodech bariér podpory vládě je hlavní dělící linkou mezi aktuálními a bývalými voliči vnímaná míra (ne)kompetence. Zatímco u aktuálních voličů je hlavní bariérou spíše nedostatečná komunikace a vysvětlování praktických dopadů svých kroků, u bývalých voličů už to jsou daleko častěji nevydařené konkrétní kroky (často v oblasti ekonomických či sociálních otázek) a nesplněné předvolební sliby (např. nezvyšování daní). Z hlediska socio-ekonomické skladby jde u bývalých voličů častěji o ty, kteří mají o něco nižší příjmy a ekonomické škrty tak mohou pravděpodobně negativně ovlivnit jejich životní úroveň.

To potvrzuje i skladba témat, kterými by se podle respondentů měli vládní představitelé zaobírat v nadcházejícím období. U těch bývalých je patrná silnější linka směrem k ekonomice a podpoře sociálně slabších. Rozdíl je patrný například v boji proti zadlužování veřejného rozpočtu, kdy bývalí voliči mají již častěji pocit, že se něco udělalo, a to je dostačující. U aktuálních voličů vidíme naopak daleko větší zájem o témata jako vzdělávání, digitalizace státu, boj s korupcí či ochranu životního prostředí.

**Graf 5: Rozdíl vnímání naléhavosti témat mezi aktuálními a bývalými vládními voliči**

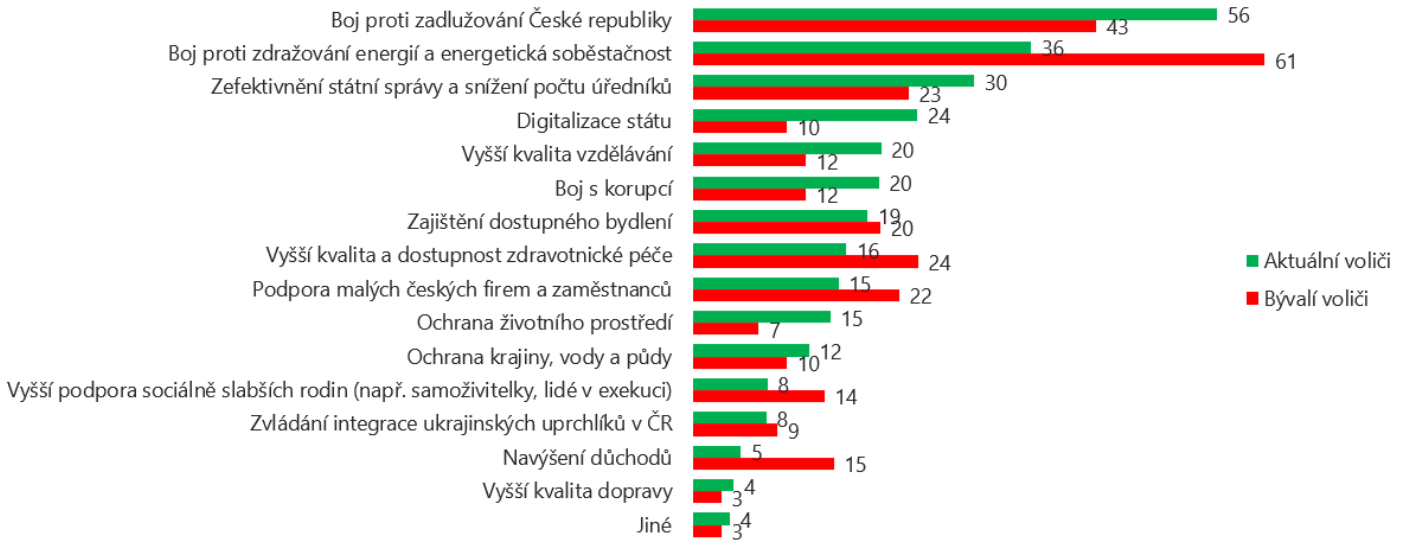


**Otázka:** Jaká témata Vám aktuálně připadají ta nejdůležitější, tedy taková, kterým by měla vláda věnovat největší pozornost? [údaje v %], *setříděno sestupně podle zájmu aktuálních voličů, výběr max. 3 témat*

*„Zdá se, že vláda má jednu z nejhorších důvěr v historii, je ale zapotřebí brát tato čísla v dlouhodobém kontextu, kdy téměř každá vláda v nějakém krizovém období se potýkala s nízkou důvěrou, ale ne vždy to muselo být nevratné. Z našich dlouhodobých dat se navíc ukazuje, že vládní voliči jsou více nároční, mají někdy až nereálná očekávání a málo co vládě tak odpustí. Na druhou stranu nemají mnohdy ani alternativu, takže se pohybují v začarovaném kruhu. Uvidíme, jak se vládě bude dařit svou pozici zlepšovat v druhé polovině mandátu, jestli půjde spíše o setrvačnost či aktivnější a erudovanější postoj k vnitrostátním problémům, po němž volají jejich voliči,*" uzavírá Burianec.

*Výzkumu agentury STEM/MARK uskutečněného prostřednictvím online dotazování na Českém národním panelu se zúčastnilo 1085 osob ve věku 18 a více let. Výzkum je reprezentativní dle pohlaví, věku, vzdělání, velikosti místa bydliště a regionu na základě kvótního výběru dle struktury vládních voličů z Povolebního výzkumu 2021. Pokud některý z grafů nedává v součtu 100 %, je to zapříčiněno automatickým zaokrouhlováním. Dotazování probíhalo od 5. do 11. října.*

*Odkaz:* https://stemmark.cz/vladni-volici-chvali-cinnost-vlady-v-oblasti-zahranicni-politiky-hure-je-hodnocena-ekonomicka-kompetence/